| | |
|---|---|
| Onderwerp | Stand van zaken ten aanzien van het onderzoek ‘sturen op werkelijke kosten binnen de lumpsum’ |
| Van | &VDL |
| Aan | Gemeenteraad |
| Datum | 29 oktober 2026 |

Geachte raadsleden,

In januari 2026 zijn wij gestart met het onderzoek Sturen op werkelijke kosten binnen de lumpsum bij Coöperatie JENS. Met deze brief informeren wij u over de voortgang van het onderzoek Sturen op werkelijke kosten binnen de lumpsum bij Coöperatie JENS en de aangepaste planning. De afronding van fase II vraagt meer tijd dan aanvankelijk voorzien. Wij verwachten dat deze fase begin december 2026 wordt afgerond. De doelstelling van het onderzoek blijft ongewijzigd.

## Aanleiding en doel van het onderzoek

De gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal werken sinds 2019 samen met Coöperatie JENS voor de uitvoering van de Basishulp Jeugd. De uitvoering vindt plaats op basis van een lumpsumbudget. In de afgelopen jaren zijn de werkelijke kosten echter hoger uitgevallen dan het beschikbare budget. In 2024 bedroegen de meerkosten circa € 6 miljoen, ongeveer 17% van de lumpsum. Dit vormt een belangrijke aanleiding voor nader inzicht in de kosten en de mogelijkheden om daarop te sturen; uit deze constatering alleen volgt geen oordeel over de passendheid van de lumpsum.

In 2025 is daarom het onderzoek *Op weg naar een Passende Lumpsum* uitgevoerd. Dit onderzoek liet zien dat meer inzicht nodig is in de werkelijke kosten, de inzet van medewerkers en de ontwikkeling van de dienstverlening. Het huidige onderzoek, dat in januari 2026 is gestart en in opdracht van de drie gemeenten wordt uitgevoerd door bureau &VDL, bouwt hierop voort.

Het doel is om JENS en de drie gemeenten in staat te stellen gedurende het jaar te sturen op werkelijke kosten, personele inzet, aantallen cliënten en inhoudelijke resultaten binnen de beschikbare lumpsum. Hiervoor ontwikkelen wij een samenhangende kostensystematiek en bijbehorende sturingsinformatie.

## Voortgang van het onderzoek

Het onderzoek bestaat uit drie fasen: fase I (inzicht in het primaire proces), fase II (ontwikkeling van de kostensystematiek en sturingsinformatie) en fase III (toepassing en borging in de praktijk).

- In **fase I** bleek dat de beschikbare gegevens over activiteiten en feitelijke tijdsbesteding onvoldoende waren om de werkelijke kosten op een betrouwbare en navolgbare manier te bepalen. Daarom is samen met JENS het primaire proces verder uitgewerkt en is een tijdregistratie ontwikkeld en uitgevoerd.
- In **fase II** zijn de verzamelde gegevens geanalyseerd en is een kostprijsmodel ontwikkeld waarmee de kosten van verschillende vormen van dienstverlening inzichtelijk kunnen worden gemaakt. Ook is een eerste uitwerking gemaakt van de sturingsinformatie die nodig is om gedurende het jaar inzicht te houden in kosten, personele inzet, hulpvraag en resultaten.

De verdere analyse richt zich onder meer op de vergelijking tussen normvergoedingen en werkelijke kosten, waaronder personeelskosten en overhead van de moederorganisaties. De bevindingen worden nader getoetst en gevalideerd. Er worden daarom op dit moment nog geen definitieve conclusies over de uitkomsten van het onderzoek getrokken.

**Verklaring voor de aangepaste planning**
Bij de start van de opdracht was voorzien om fase II in juni 2026 af te ronden en vervolgens fase III te starten. Het verzamelen, analyseren en valideren van de benodigde gegevens vraagt meer tijd dan aanvankelijk voorzien. Dat hangt samen met de aanvullende informatie die nodig was over de feitelijke tijdsbesteding en met de noodzaak om financiële gegevens uit verschillende bronnen op een consistente en onderling vergelijkbare wijze te beoordelen. Ook de nadere toetsing en onderbouwing van de bevindingen vraagt tijd. Deze aanvullende werkzaamheden zijn nodig om te komen tot zorgvuldig onderbouwde conclusies en een betrouwbare, praktisch toepasbare kostensystematiek. De doelstelling en reikwijdte van de opdracht blijven ongewijzigd.

Wij verwachten fase II begin december 2026 af te ronden. De uitkomsten worden vastgelegd in een rapport met de belangrijkste bevindingen, een uitgewerkte kostensystematiek en aanbevelingen voor de verdere toepassing en borging in fase III.

**Vervolg en informatievoorziening aan de raad**
Wij verwachten fase II begin december 2026 af te ronden. De resultaten worden vastgelegd in een rapport met de belangrijkste bevindingen, een uitgewerkte kostensystematiek en aanbevelingen voor de verdere toepassing en borging in fase III. De concrete invulling en planning van fase III worden op basis van de uitkomsten van fase II nader bepaald. Na afronding en bestuurlijke bespreking van het rapport informeren wij uw raad over de uitkomsten en de betekenis daarvan voor de verdere sturing op de uitvoering van de Basishulp Jeugd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bureau &VDL